

Сарајево, 16.05.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 09.05.2022. – 13.05.2022.**

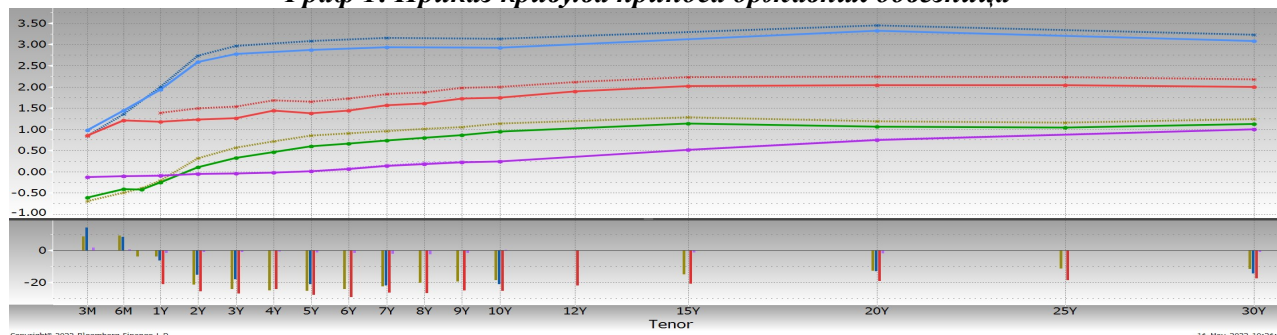
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	6.5.22	13.5.22	6.5.22	13.5.22	6.5.22	13.5.22	6.5.22	13.5.22
2 године	0,32	0,11	2,73	2,58	1,51	1,25	-0,04	-0,05
5 година	0,85	0,60	3,08	2,87	1,66	1,38	0,03	0,01
10 година	1,13	0,95	3,13	2,92	2,00	1,74	0,24	0,25

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	6.5.22	-	13.5.22
3 мјесеца	-0,668	-	-0,581
6 мјесеци	-0,500	-	-0,408
1 година	-0,183	-	-0,223

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 13.05.2022. године (пуне линије) и 06.05.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Упркос и даље присутном очекивању да ће централне банке, укључујући ЕЦБ, наставити, односно почети, да повећавају референтне каматне стопе, током прошле седмице је дошло до корекције приноса обвезница еврозоне наниже. У односу на претходну седмицу приноси њемачких обвезница су смањени између 18 и 25 базних поена, а приноси италијанских обвезница су забиљежили пад од 28 до 37 базних поена. Пад приноса би био и већи да није дошло до раста на крају седмице јер су исти биљежили свакодневни пад у прва четири дана седмице.

Званичници ЕЦБ се према посљедњим изјавама уједињују око могућег повећања каматних стопа у јулу, а додатну подршку томе је дао члан УВ Rehn, који је изјавио да ће тада бити потребно повећање како би се спријечило да инфлација постане неусидрена. Као могући датум повећања каматних стопа чланови УВ ЕЦБ Centeno и Nagel су, такође, навели јули, а прије чега би у јуну највјероватније требало доћи до обуставе нето куповина обвезница. Њихов колега из Аустрије Holzmann жели 2 до 3 повећања у овој години, а свако би могло да буде по 25 базних поена. Предсједница Lagarde је изјавила да „стагфлација није наш базни сценарио тренутно“.

Средином седмице предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да ће ЕЦБ вјероватно окончати програм куповина обвезница почетком трећег квартала ове године, што би могло бити попраћено повећањем каматних стопа „само неколико седмица“ након тога. Lagarde је овом изјавом скоро загарантовала очекивања тржишта да би се прво повећање каматних стопа ЕЦБ могло десити у

јулу. Након тога члан ИВ ЕЦБ Schnabel је изјавила да је вријеме да се обуставе мјере које су активирание како би се борило са ниском инфлацијом, односно да ЕЦБ сада мора реаговати како би ублажила ризик неусидрених инфлаторних очекивања, у складу са обећањем да ће то радити у зависности од објављених података. Додала је да долази до повећаних ризика да тренутно висока инфлација остане укоријењена у очекивањима, те је посљедњих неколико седмица повећана потреба да се што хитније предузму мјере монетарне политике са циљем утицаја на цјеновну стабилност. Члан УВ ЕЦБ Makhlouf је изјавио да ће ЕЦБ вјероватно повећати каматне стопе на ниво изнад 0% у раној фази 2023. године.

ЕУ је поновила упозорење да ће плаћање гаса у руским рубљама сматрати кршењем санкција, након вијести да све више европских компанија отвара рачуне у овој валути у Газпромбанк. Приједлог да се уведе ембарго на увоз нафте из Русије још увијек није званично прихваћен.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	АПР	7,8%	7,8%	7,6%
2.	Стопа инфлације – Холандија	АПР	11,2%	11,2%	11,9%
3.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	АПР	5,4%	5,4%	5,1%
4.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	АПР	8,3%	8,3%	9,8%
5.	Стопа инфлације – Финска	АПР	-	5,7%	5,8%
6.	Стопа инфлације – Ирска	АПР	-	7,3%	6,9%
7.	Стопа инфлације – Грчка	АПР	-	9,1%	8,0%
8.	Стопа инфлације – Португал (финал.)	АПР	7,4%	7,4%	5,5%
9.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	МАР	-1,0%	-0,8%	1,7%
10.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	МАР	-	3,7%	8,6%
11.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	МАР	-	2,6%	3,4%
12.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	МАР	1,4%	3,0%	3,4%
13.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	МАР	-	23,6%	23,6%
14.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	МАР	-	7,2%	10,4%
15.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	МАЈ	-21,6	-22,6	-18,0
16.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	МАЈ	-43,5	-34,3	-41,0
17.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	МАР	-11,2	-12,4	-10,4
18.	Биланс текућег рачуна – Њемачка (у милијар. EUR)	МАР	-	18,8	21,1
19.	Стопа незапослености – Португал (квартално)	I квартал	-	5,9%	6,3%

САД

Приноси на америчке обвезнице су током прошле седмице забиљежили смањење за 15 до 21 базни поен. Фед је почетком седмице објавио полугодишњи извјештај у којем је упозорено на погоршање ликвидности на кључним финансијским тржиштима због све већих ризика од ратних дејстава у Украјини и високе инфлације. Поједини званичници Феда су истакли како је Фед “промашио” моменат у борби против инфлације, с обзиром на то да је заоштравање финансијских услова почело знатно прије него што је Фед почео повећавати референтну каматну стопу. Позивајући се на коментаре предсједника Феда Powella, који је нагласио могуће повећање референтне каматне стопе за 50 базних поена на сједницама у јуну и јулу, те истакао да тренутно не влада расположење о повећању исте за 75 базних поена, предсједница Феда из Clevelanda Mester је изјавила да ће Фед, уколико инфлација не крене силазном путањом, у другој половини године убрзати своје потезе. С друге стране, министрица финансија САД Yellen је изјавила да вјерује да Фед може смањити инфлацију без изазивања рецесије због снажног тржишта рада, ниских трошкова дуга и снажног банкарског сектора.

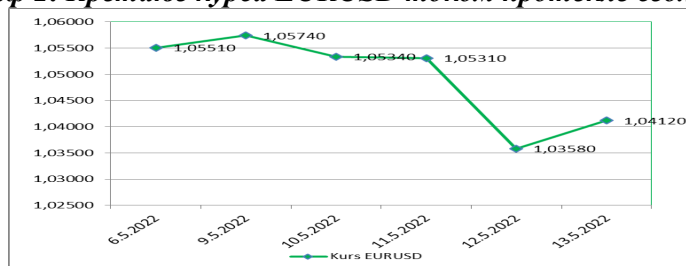
Према резултатима истраживања Bloombergа за мај, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у САД у текућој години забиљежити експанзију по стопи од 2,7%, док се за 2023. и 2024. годину прогнозирају стопе од 2,1% и 2,0%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је повећана на 7,1% са претходно прогнозираних 6,9%, док је за наредну годину непромијењена и износи 3%. Већина анкетираних економиста очекује да ће Фед повећати референтну каматну стопу за 50 базних поена на јунском састанку.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације (Г/Г)	АПР	8,1%	8,3%	8,5%
2.	Буџетски салдо (у млрд USD)	АПР	260,0	308,2	-225,6
3.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	АПР	10,7%	11,0%	11,5%
4.	Захтјеви за хипотекарне кредите	6. МАЈ	-	-1,2%	8,5%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	7. МАЈ	193.000	203.000	202.000
6.	Индекс улазних цијена (М/М)	АПР	12,3%	12,0%	13,0%
7.	Индекс излазних цијена (М/М)	АПР	19,2%	18,0%	18,6%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0551 на ниво од 1,0412.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Креатор монетарне политике Saunders је истакао забринутост да би инфлација могла да се покаже снажнијом и упорнијом него што износе централне прогнозе ВоЕ, а то је да инфлација крајем године премаши ниво од 10%. Saunders је истакао да придаје значајну тежину ризицима, те би домаћи капацитети и инфлаторни притисци вјероватно могли бити већи и упорнији него што то очекују централне прогнозе. Saunders и још два члана MPC ВоЕ, које има девет чланова, су гласали за повећање референтне каматне стопе са 0,75% на 1,25% на састанку одржаном почетком маја.

Извршни директор једног од највећих понуђача енергије, компаније Scottish Power, Anderson је упозорио министра финансија Sunaka да се даља подршка домаћинствима треба што прије објавити како би се избјегла криза трошкова живота на јесен за бројне породице које се боре са растом трошкова. Andersen је додао да би нови пакет помоћи био од виталне важности због даљег драматичног раста цијена гаса и електричне енергије који се очекују у октобру, јер рат у Украјини утиче на све већи раст трошкова енергије.

Плима песимизма која је захватила домаћинства у Великој Британији је без премца и чини се да није у другим земљама Европе изражена у толикој мјери, што сугерише да је Влада можда погрешно процијенила одговор на ескалирајућу кризу трошкова живота. Министар финансија Сунак се до сада опирао позивима да продужи мјере подршке домаћинствима, те је истицао да ће се на ову ситуацију поново осврнути у другој половини године када се поново очекује раст цијена енергената.

ЕУ ће вјероватно убрзо покренути поступке за кршење права против Велике Британије, те ће суспендовати међусобни трговински споразум уколико Влада премијера Johnsona предложи закон којим ће суспендовати обавезе у вези с трговином са Сјеверном Ирском. Упућени извори наводе да би блок, осим што ће замрзнути повлаштени приступ који британске компаније имају јединственом тржишту ЕУ, такође могао зауставити разговоре о статусу Гибралтара.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) P	I квартал	1,0%	0,8%	1,3%
2.	Лична потрошња (Q/Q) P	I квартал	0,9%	0,6%	0,5%
3.	Потрошња владе (Q/Q) P	I квартал	0,5%	-1,7%	1,5%
4.	Извоз (Q/Q) P	I квартал	0,0%	-4,9%	6,9%
5.	Увоз (Q/Q) P	I квартал	7,2%	9,3%	0,3%
6.	Индустријска производња (Г/Г)	МАР	0,6%	0,7%	2,1%
7.	Прерађивачка производња (Г/Г)	МАР	2,3%	1,9%	3,5%
8.	Трговински биланс (у млрд GBP)	МАР	-18,450	-23,897	-21,614

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,85527 на ниво од 0,84931, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2348 на ниво од 1,2262.

ЈАПАН

Почетком прошле седмице је објављен записник са мартовског састанка MPC ВоЈ који је показао да су креатори монетарне политике ВоЈ остали одлучни да задрже огромне монетарне стимулансе, чак и када су поједини чланови увидјели одређене промјене у окружењу због ниске инфлације. Неколико чланова MPC ВоЈ, од укупно девет, су изјавили да неке велике компаније повећавају плате и да компаније преносе растуће цијене сировина на домаћинства, што би могло довести до повећања инфлације. ВоЈ тренутно нуди неограничену куповину десетогодишњих државних обвезница како би заштитила имплицитну горњу границу каматне стопе од 0,25%, постављену око циљаног нивоа од око 0%

Анкета коју је провео Reuters је показала да се економија Јапана вјероватно смањила у прва три мјесеца током ове године, јер су дуготрајне посљедице пандемије Ковид19 утицале на потрошњу и извоз. Успорјење економије је нагласило изазове са којима се суочавају креатори монетарне политике док покушавају да извуку економију из застоја изазваног пандемијом Ковид19. Иако ће се економија вјероватно опоравити у текућем кварталу, очекивања су и даље замагљена због руске инвазије над Украјином, која је довела до раста цијена робе и горива.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI услужни сектор F	АПР	50,5	50,7	49,4
2.	PMI композитни индекс F	АПР	50,9	51,1	50,3
3.	Водећи индекс P	МАР	100,9	101,0	100,1
4.	Коинцидирајући индекс P	МАР	97,0	97,0	96,8
5.	Текући рачун (у млрд JPY)	МАР	1.737,5	2.549,3	1.648,3
6.	Монетарни агрегат M2 (Г/Г)	АПР	3,4%	3,6%	3,5%
7.	Монетарни агрегат M3 (Г/Г)	АПР	3,0%	3,2%	3,1%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 137,71 на ниво од 134,55. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 130,56 на ниво од 129,22.

НАФТА И ЗЛАТО

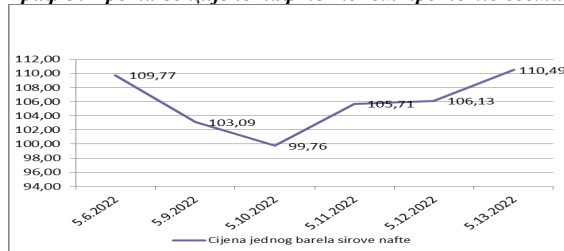
На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 109,77 USD (104,04 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је смањена, те је у уторак забиљежен ниво испод 100 USD по барелу под утицајем слабења USD и забринутости око поновног lockdowna у Кини, која је највећи свјетски увозник нафте. Такође, појавили су се и одређени рецесијски ризици који су додатно смањили цијену овог енергента. У сриједу је цијена нафте наставила са растом јер су се појавиле забринутости у вези са снабдијевањем овог енергента, док ЕУ ради на добијању подршке за увођење ембарга за нафту из Русије, а токови руског гаса у Европу кроз кључну транзитну тачку у Украјини су престали. У наредним данима цијена је и даље била под утицајем забринутости за понуду и геополитичке напетости у Европи које су надмашиле страхове од рецесије који притишћу глобална финансијска тржишта. ОПЕС је смањио прогнозу раста свјетске тражње за нафтом ове године на 3,36 милиона барела, што је пад од 310 хиљада барела, наводећи утицај руске инвазије на Украјину, растућу инфлацију и поновно појављивање варијанте коронавируса Омикрон у Кини као кључне факторе.

Цијена нафте је током трговања у петак повећана за око 4% због страха да ће се смањити залихе уколико ЕУ забрани увоз нафте из Русије. Генерално је цијена нафте била волатилна и подржана забринутошћу да би забрана увоза могла смањити залихе, док би поновна пандемија или други фактори могли смањити глобалну тражњу.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 110,49 USD (106,12 EUR), те је на седмичном нивоу забиљежен раст од 0,66%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.883,81 USD (1.785,43 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију пада. Почетком седмице цијена је смањена јер су инвеститори више усмјерени на приносе на државне обвезнице САД, али и због очекиваних података о инфлацији за водеће свјетске економије. У уторак је пад цијене настављен, те је забиљежена најнижа цијена од средине фебруара под утицајем јачања USD и ишчекивања резултата о инфлацији у САД који су објављени средином седмице, а који су, уједно, требали дати одређене назнаке евентуалних одлука у монетарној политици Феда.

У сриједу је цијена злата благо повећана, након података који су показали да је инфлација у САД већа од очекивања. Ипак, већ наредног дана цијена овог племенитог метала је смањена због континуираног раста USD изазваног тржишним очекивањима да ће се амерички Фед држати агресивног повећања каматних стопа. Цијена злата је у петак додатно смањена под утицајем очекивања агресивнијег раста каматних стопа, што је умањило тражњу за овим племенитим металом. Злато је током протекле седмице забиљежило највећи седмични пад у посљедњих једанаест мјесеци, јер инвеститори фаворизују долар као чувара вриједности услед убрзане инфлације и очекивања агресивније рестриктивније монетарне политике.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.811,79 USD (1.740,10 EUR). На седмичном нивоу је смањена за 3,82%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

